

مروری بر ساختمان و عملکرد سیستم ادراری

دستگاه ادراری و کلیوی شامل: دو کلیه، دو حالب، مثانه و مجرای ادراری میباشد، ادرار توسط کلیه ها تولید میشود. کلیه ها یک جفت بوده و دارای ساختمان لوبیائی شکل می باشند و به وسیله حالب به مثانه متصل میشوند.

مثانه، کیسه عضلانی تو خالی است و ظرفیت آن در بزرگسالان در حدود ۴۰۰ الی ۵۰۰ میلی لیتر ادرار است.

تقریباً ۶۰ درصد بدن انسان را آب تشکیل داده است و کلیه ها تعادل آب را از طریق تشکیل ادرار تنظیم می نمایند.

از سایر عملکردهای مهم کلیه میتوان به موارد زیر اشاره کرد:

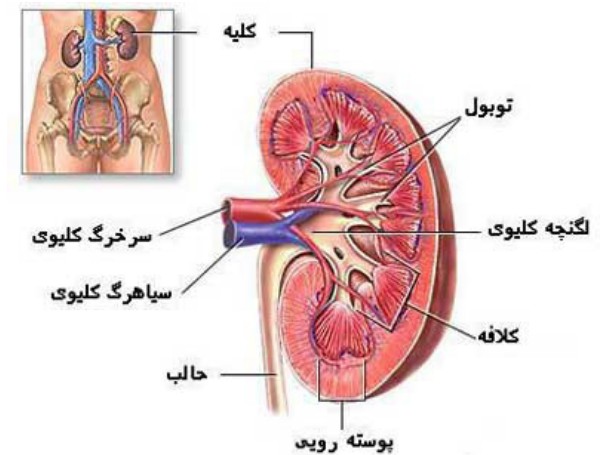
۱- دفع مواد زائد از طریق ادرار

۲- تنظیم املاح

۳- تنظیم حالت اسیدی خون

۴- کنترل فشارخون

۵- تنظیم تولید گلبولهای قرمز خون

۶- تنظیم تعادل کلسیم و فسفر

۷- تولید ویتامین D

کلیه ها هم مانند سایر ارگانهای بدن دچار بیماری می شوند یکی از بیماریهای شایع کلیه نارسائی آن است که به دو صورت حاد و مزمن ایجاد می شود.

تعریف نارسائی کلیه :

زمانی که کلیه ها نتوانند فرآورده های زائد را دفع نمایند و یا فعالیتهای تنظیم کننده را انجام دهند، نارسائی کلیه به وجود می آید که در نتیجه آن اختلال در عملکرد کلیه بوجود آمده و مایعات بدن تجمع می یابند و باعث به هم خوردن تعادل مایع و املاح می شود.

نارسائی مزمن کلیه :

زمانی است که بیمار دچار آسیب شدید کلیه شده و نیاز به درمان های دائمی وجود دارد.

آسیب شناسی :

به دلیل کاهش عملکرد کلیوی فرآورده های نهایی سوخت و ساز پروتئین ها که به صورت طبیعی از طریق ادرار دفع می شود در خون تجمع یافته و بر روی تمام بافت های بدن اثر می گذارد.

علائم :

از آنجایی که بیشتر دستگاههای بدن تحت تاثیر افزایش اوره خون قرار می گیرند مجموعه ای از علائم و نشانه ها وجود دارد ولی شایع ترین آنها می توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱- اختلال در سیستم اعصاب محیطی و بدنبال آن درد

شدید و سوزش اندامها بویژه پاها

۲- تنگی نفس

۳- ضعف و خستگی

۴- تهوع و استفراغ و بی اشتها

۵- افزایش فشار خون

۶- ورم اندام ها

۷- کم خونی

۸- ورم چشم

عوارض نارسائی مزمن کلیه :

۱- افزایش پتاسیم خون (که میتواند باعث بی نظمی قلبی شود)

۲- افزایش فشار خون

۳- کم خونی

۴- بیماریهای استخوانی

۵- بیماریهای عصبی مانند تشنج

درمان :

۱- درمان دارویی

۲- دیالیز

۳- پیوند کلیه

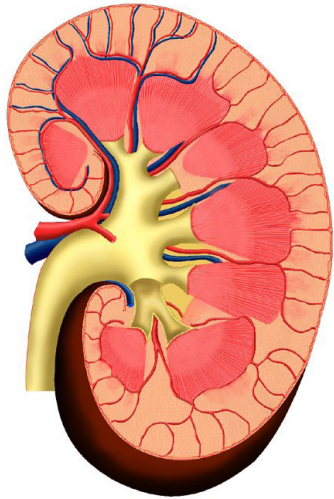
* درمان دارویی :

شامل داروهای کنترل فشار خون و مکمل های کلسیم و داروهای ضد تشنج و در اثر بروز هر کدام از عوارض، داروهای جهت کنترل آن عوارض

* دیالیز :

معمولاً زمانی شروع می شود که بیمار نتواند یک زندگی قابل

نارسایی مزمن کلیوی

تهیه و تنظیم : فاطمه ذوالقدر
با همکاری واحد آموزش پرستاری بیمارستان قلب کوثر
شماره سند: PF- PRD- 4900
تاریخ بازنگری : ۹۶/۷/۱
تأیید کننده : دکتر شبنم صدیقی
متخصص بیماریهای داخلی

منبع : کتاب پرستاری داخلی جراحی برونر و سودارت

آدرس : شیراز - خیابان قصردشت - بعد از پل زیر گذر - بنیاد قلب فارس - بیمارستان کوثر
بیمارستان کوثر : صندوق پستی : ۶۹۷ - ۷۱۹۵۵
تلفن : ۶۲۳۱۵۱۵ - ۰۷۱۳ : نامبر : ۶۲۵۰۵۰۰ - ۰۷۱۳
www.kowsar-hospital.ir

نمایند.

* مراقبت در منزل :

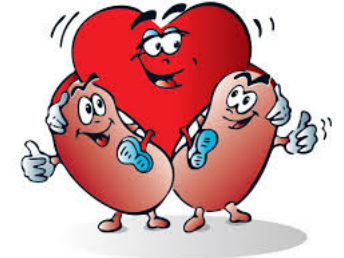
۱. استفاده از نمک کمتر در غذا و مصرف غذاهای پر کالری.
۲. عدم استفاده از غذاهای آماده و کنسرو شده .
۳. کنترل مصرف روزانه آب و مصرف یخ برای کنترل تشنگی .
۴. برای پیشگیری از تهوع ، غذا را در وعده کم حجم و با دفعات زیاد میل کنید .
۵. اندازه گیری روزانه وزن (افزایش وزن بیشتر از یک کیلوگرم را در ۲۴ ساعت را به پزشک گزارش کنید .
۶. برای خارش پوست از لوسیون های نرم کننده و صابون های غیر الکلی و با چربی بالا استفاده کنید .
۷. رعایت راه های پیشگیری از عفونت شامل دست شستن و خودداری از تماس با افراد دارای عفونت های تنفسی

با آرزوی سلامتی و تندرستی برای شما

قبول را با درمانهای نگهدارنده ادامه دهد دیالیز به دو صورت:
۱- دیالیز خونی ۲- دیالیز صفاقی انجام پذیر است .
دیالیز از مرگ پیشگیری میکند اما نمی تواند بیماری را درمان نماید .

* پیوند کلیه :

پیوند کلیه موفق
سبب برطرف شدن
نیاز بیمار به دیالیز
می شود و کیفیت
زندگی بیماران بهتر می
گردد .

رژیم غذایی :

رعایت رژیم غذایی از جمله عوامل مهم برای بیماران دیالیزی است و هدف حفظ تعادل مایعات بدن و کاهش مواد زائد می باشد که در این راستا استفاده از مواد غذایی کم پتاسیم و کم پروتئین و کم نمک و محدودیت مصرف مایعات می باشد.

* عمده مواد حاوی پتاسیم شامل : موز و گوجه فرنگی و مویز و

* عمده مواد حاوی پروتئین شامل : انواع گوشت و حبوبات

در بیماران دیالیزی کنترل وزن بسیار مهم می باشد .

همیشه پیشگیری بهتر از درمان است بنابراین افراد با کنترل فشار خون و دیابت و عدم استفاده بی رویه از داروها بویژه مسکن ها ، درمان به موقع بیماریها مانند درمان سنگ های کلیه تا حدود زیادی می توانند از بروز نارسائی کلیه جلوگیری